

راهنمای نظارت بر بازارهای نوپا

I. معرفی اجمالی

هدف از راهنمای حاضر، ارتقاء دستگاه نظارتی بازارهای نوپا در صنعت بیمه می باشد. این راهنما، چالشهای مخصوص به اینگونه بازارها را شناسایی و راهکارهایی را برای مواجهه با آنها پیشنهاد می نماید. این راهنما از سه قسمت مهم تشکیل شده است:

- ریشه مشکلات در بازارهای نوپای بیمه؛
- بیان روشهایی برای حل مشکلات؛ و
- برنامه های عملی (برنامه هایی برای انجام روشهای ضروری در بازارهای نوپای بیمه ای).

۱. مقدمه

برای دستیابی به اهداف، مقدماتی به شرح زیر وجود دارند:

۱. سیاست های کامل و ساختاری در حوزه اقتصاد کلان برای حفظ ثبات نظام بیمه ای و جلوگیری از ظهور عوامل تحریف کننده بازار ضروری است. بدون وجود ثبات و توسعه پایدار و کامل در زیرساختهای قانونی و مالی مانند بانکها و نظام مالیاتی، توسعه مناسبی در صنعت بیمه ایجاد نخواهد شد. همچنین لازم است اتفاق نظر همگانی از جنبه های سیاسی و اجتماعی در حمایت از معیارهای ایجاد و حفظ بازارهای بیمه ای مناسب، وجود داشته باشد.

۲. مسئولیت اصلی در قبال سیاستهای مربوط به تقویت نظام بیمه ای می بایست از جانب ناظران ملی که بیشترین تاثیر را در بهبود سیستم ایفا می نمایند، رعایت شود.

۳. ثبات در صنعت بیمه تنها زمانی اتفاق می افتد که استانداردهای مناسبی تدوین و فعالیت بازارها در حوزه بین المللی به صورت حرفه ای، رقابتی و شفاف و بر اساس اصول و مقررات انجام پذیرد.

۴. تقویت پایه های نظارتی همزمان با معرفی محتاطانه معیارهای آزادسازی، در افزایش اثربخشی بازار بیمه امری ضروری می باشد. آزادسازی بدون در نظر گرفتن قانون و مقررات، باعث آشفتگی در بازار بیمه خواهد شد. بازارهای نوپا با توجه به وضعیت اقتصادی و موقعیت مالی آن، نیازمند توجه بیشتری هستند.

۵. با وجود اینکه اصلاحات در بسیاری از مواقع، ضروری و مفید هستند، اما باید توجه داشت که بازارهای نوپای بیمه دارای ساختارهای گوناگون و متفاوتی می باشند، بنابراین لازم است قبل از انجام اصلاحات، شرایط بازار بیمه در کشور متبوع رسیدگی شود.

۲. ویژگی های عمومی بازارهای نوپای بیمه

بی ثباتی در بازارهای نوپای بیمه را می توان در اقتصادهای خرد حاکم و نقاط ضعف سازمانی جستجو کرد. با این وجود، در محیط ناپایدار اقتصاد کلان این ناپایداریها اموری عادی به شمار می آیند؛ به عنوان مثال نرخ بالای تورم در نتیجه تغییرات ساختاری اساسی یا تحریفهای جدی در اقتصاد به وجود می آید و تشدید مشکلات جدی را به همراه دارد.

به طور کلی، مشکلات به دلیل نقص در مدیریت شرکتهای بیمه بوجود می آید. ضعف در کنترل داخلی، رفتارهای پرخطر، عدم اشتیاق صاحبان و سهامداران در کنترل و نظارت عملکرد مدیریت از اهم این نواقص به شمار می رود. این موارد ضعف در چارچوب قانونی، نواقص مدیریتی و ضعف در حاکمیت شرکتی را تشدید می نماید. بازار، یکی از عواملی است که می تواند به مجریان با عملکرد ضعیف نظم دهد. با این وجود، در صورت کمبود اطلاعات یا نظارت نادرست، این مهم نیز به صورت صحیحی انجام نخواهد پذیرفت. برخی دولتها توجه خاصی به بازارهای بیمه نوپا داشته و به تدوین نظامی خاص برای بازارهای بیمه می پردازند. عیوب مربوط به زیرساختار اصلی در تاسیس و حفظ نظام بیمه ای مناسب (سیستم حسابرسی، بازارهای مالی و چارچوب قانونی) می تواند باعث تشدید روند نزولی اوضاع و ناتوانی در شناسایی مشکلات و جلوگیری به موقع و مناسب از آنها شود.

نظارت قوی و مدیریت نظارتی که عملکرد منظم بازار را کامل و از آن حمایت می کند، نقشی حیاتی را در برقراری ثبات بازارهای بیمه ایفا می کند. با این وجود، در غیاب نظام موثر بازار، مسئولیت سنگین کنترل خارجی بر دوش ناظران بیمه که ممکن است ظرفیت مناسب را در اختیار نداشته باشند، افتاده است. یکی از راههای مهم برای ایجاد نظام بیمه ای صحیح، توسعه کادر توانمند و حرفه ای در شرکتهای بیمه و مراجع نظارتی می باشد. با این وجود، راهنمای اساسی مربوط به تربیت ناظران تا کنون وجود ندارد.

۳. راهنمای سیستم مناسب بیمه در بازارهای نوپای بیمه ای

۳-۱ ایجاد زیرساختار ضروری به منظور عملکرد مناسب و موثر بازار

۳-۱-۱ قانونگذاری

وجود قوانین بیمه ای در ایجاد سیستم صحیح و مناسب بیمه ای بسیار حائز اهمیت می باشد. سایر قوانین مکمل مانند کدهای تجاری، قوانین شرکتی، قوانین مالیاتی و قوانین بانکی نیز می بایست همزمان ایجاد شوند. بنابراین وجود محیطی قانونی در هر شرایطی لازم است. کیفیت بالای نظارت و استانداردهای بیمه ای، شرکتها را ملزم به اجرای عملکردی مناسب داشته و متعاقب آن باعث افزایش شفافیت و اعتماد در بازار

می شود. با وجود اینکه تمام نظام های اقتصادی می بایست برای مواجهه با واقعیت های بازار، موارد قانونی را به صورت قانونی اصلاح و به روز رسانی نمایند، اقتصاد بازارهای نوپا به دلیل تغییرات سریع شرایط اقتصادی و در برخی موارد موانع موجود در تصمیم گیری های اقتصادی، با چالشهای بسیاری در توسعه سیستم قانونی در محیط بازار روبرو هستند. چارچوب موجود در مدل های کشورهای صنعتی قابل استفاده می باشند ولی همچنان می بایست با محیط خاص بازارهای نوپا سازگار بوده و برای سیستم های متحول، قابل اصلاح باشند.

در صورتیکه نهاد ناظر بیمه ای از قدرت و مسئولیتهای خود به صورت روشن و منسجم استفاده کند، وجود مجموعه جامعی از قوانین و استانداردهای نظارتی، حیاتی و ضروری می باشد. قوانین و استانداردهای نظارتی می بایست بی طرف، منسجم و شفاف باشند.

۲-۱-۳ تبصره های حسابداری و نقش اکچوئرها و حسابرس ها

سیستم حسابرسی در روند جمع آوری اطلاعات از جانب سرمایه گذاران، مشتریان، مدیران، ناظران و اشخاص مشتاق به دریافت اطلاعات در مورد اوضاع بالقوه و بالفعل مالی شرکت و ارزیابی منطقی عملکرد و آینده شرکت، بسیار حائز اهمیت می باشد. سیستم صحیح حسابرسی، ماهیت اصلی بخش بیمه را در نظر گرفته و برای نهادهای ناظر و سایر شرکتهای و افراد ذینفع گزارش حسابرسی جامع و کاملی را ارائه می دهد. اطمینان از دسترسی منظم نهاد ناظر به اطلاعات شرکتهای بیمه باعث جلوگیری از بروز بحران های مالی و ورشکستگی شرکتهای بیمه می شود زیرا عدم وجود چنین سیستمی شناسایی مشکلات مالی را در شرکتهای بیمه با مشکل مواجه می سازد.

روشهای حسابرسی می بایست تصویری واقعی را از منافع و زیانهای شرکت نمایش دهند؛ این سیستم همچنین می بایست قوانینی را متناسب با همه شرکتهای بیمه و مطابق با استانداردهای بین المللی تدوین نماید. موارد حسابرسی می بایست ضمن دارا بودن روشهای ارزیابی دقیق نظارتی، معین باشند تا شرایط مالی شرکت بدون هیچ گونه ابهامی نمایان گردد. اطلاعات تهیه شده می بایست صحیح، مرتبط، شفاف و جامع بوده و در زمان مناسب آماده شوند.

موارد حسابرسی انجام شده توسط حسابرسان چارتر، به صورت رسمی و بی غرض بوده و برای اطمینان از رعایت اصول حسابرسی از جانب شرکتهای بیمه و کنترل کیفیت روند حسابرسی داخلی، بسیار ضروری می باشند. حسابرسی داخلی، به منظور کنترل کیفیت روند نظارت داخلی انجام می گیرد. سیستم اکچوئری می تواند به منظور ارزیابی مسئولیتهای کسب و کار بیمه های زندگی، ارزیابی دارایی های مربوطه و میزان توانایی شرکت در پرداخت بدهی و دیون خود، ایجاد شود. حسابرسی داخلی و خارجی بسیار دارای اهمیت می باشند و ترکیب آنها در ارزیابی عملکرد شرکتهای بیمه توسط نهاد ناظر کمک شایانی می کند.

وجود اطلاعات موثق نیز یکی از موارد ضروری در ایجاد نظم در بازار می باشد. به خصوص، حق بیمه ها بر اساس قوانین موجود محاسبه می شوند. به همین دلیل، ایجاد اطلاعات صحیح در مورد بیمه نامه مانند میزان فراوانی خسارات و شدت آنها در محاسبه صحیح حق بیمه ها و نیز وجود تبصره های فنی به منظور تعیین مرز ورشکستگی و متعاقب آن حفظ ثبات در بازار بیمه بسیار مهم می باشند. به خصوص صحت این اطلاعات در مورد بیمه عمر بسیار ضروری است، در بسیاری از بازارهای نوپا، شرکت های بیمه اطلاعات کافی در مورد بیمه نامه را در اختیار نداشته و نمی توانند سیستم جمع آوری اطلاعات را به درستی پایه گذاری نماید. در چنین شرایطی جمع آوری اطلاعات خسارت، قابل استفاده خواهند بود. علاوه بر موارد فوق، نهاد ناظر می بایست پایگاه اطلاعات مناسبی را از انواع خسارات تهیه نماید تا بیمه گران و ناظران از میزان صحیح قیمت های محصولات بیمه ای مطلع شوند.

۳,۲ ایجاد نهاد ناظر بیمه ای

۳-۲-۱ ایجاد نهاد ناظر بیمه ای

قوانین بیمه و اطلاعات مربوطه تنها زمانی دارای اثرات مفید می باشند که ساختار اجرایی تاسیس شده و به صورت اثرگذار فعالیت نماید.

بنابراین نهاد ناظر می بایست:

- قدرت ارائه مجوز، انجام نظارت های موثر، کسب اطلاعات به صورت مستقل، انجام اقدامات قانونی علیه شرکتهای متخلف و انتقال پورتنفو، فسخ مجوز شرکتهای بیمه و مواردی نظیر آن را داشته باشد؛
- از هرگونه وابستگی سیاسی و شرکتهای تحت کنترل مستقل بوده و در قبال فعالیت های نظارتی و اختیارات خود مسئول باشد؛
- اطلاعات و دانش بسیار را در زمینه بیمه، علوم اکچوئری و قوانین بیمه ای در اختیار داشته باشد؛
- دارای منابع پایدار مالی باشد تا استقلال و تاثیر خود را حفظ نماید؛
- دارای قدرت و منابع اطلاعاتی کافی باشد تا اطلاعات را با سایر نهادهای داخلی و خارجی مبادله نماید؛ و
- دارای سیستم اداری قوی به منظور استخدام، تربیت و حفظ کیفیت حرفه ای کارمندان باشد.

نهاد بیمه ای ناظر می بایست اصول حرفه ای مربوط به رازداری را به طور کامل رعایت نماید؛ پایبندی به قانون عدم دخالت سازمانها در امر نظارت. به جز موارد ذکر شده در قانون، ناظر بیمه تحت هیچ شرایطی

نمی تواند در اداره شرکتهای بیمه دخالت نماید؛ مدیریت شرکت تنها بخشی است که در چارچوب مذاکره با صاحبان شرکت تصمیمات مهمی را اخذ می نماید.

نهاد ناظر می بایست طرح همکاری با سایر نهادهای دولتی یا سازمانهای بیمه ای مانند وزارتخانه ها، ادارات امور مالیاتی و صندوق های بیمه ای را ایجاد نماید تا بتواند از عهده انجام وظایف و مسئولیتهای خود برآید.

۳-۲-۳ نظام بازار خصوصی

لازم است تا به صنعت بیمه در ایجاد سازمانها و شرکتهای خصوصی کمک شود تا دستورالعملهای کسب و کار و اخلاق حرفه ای در صنعت بیمه به درستی اجرا شوند. اصول خودارزیابی و سازمانهای حرفه ای می توانند کمک شایانی را به ساختار نظارتی بنمایند. با این وجود، نهادهای ناظر می بایست با دقت، ساختار اینگونه سازمانها را مورد مطالعه و بررسی قرار دهند تا از عملکرد بهینه آنها مطمئن شوند.

۳,۳ ترویج ساز و کار بازار

۳-۳-۱ ارائه اطلاعات

بهبود کیفیت استانداردها و نیز ارائه آنها در زمان مناسب در افشای اطلاعات مربوط به اعتبار شرکت و تصمیمات سرمایه گذاری ذینفعان، از اهمیت بسیاری برخوردار است. تضمین صحت اطلاعات ارائه شده نیز بسیار ضروری است تا مشتریان بتوانند محصولات بیمه ای مناسب را از شرکت بیمه مورد نظر خود خریداری نمایند. مهمترین اطلاعات شامل شرایط مالی شرکت بیمه، ماهیت محصولات و ویژگی های مربوط به واسطه های بیمه می باشد.

۳-۳-۲ اصول حاکمیت شرکتی مناسب

اصول حاکمیت شرکتی مناسب شامل استراتژی کسب و کار به همراه شایسته سالاری در سطوح مدیریتی می باشد. شرکتهای بیمه می بایست ساختار مالکیتی شرکت را با هدف رضایتمندی سهامداران توسعه دهند. مالکان خصوصی شرکتهای بیمه عاملی موثر در نظارت و کنترل عملکرد مدیریت در کاهش یا جلوگیری از دخالتهای سیاسی در امر مدیریت می باشند. خصوصی سازی شرکتهای بیمه می بایست بر اساس اصول مالی مناسب انجام پذیرد.

حاکمیت شرکتی مناسب در شرکتهای بیمه نیازمند انجام کنترل داخلی و اعمال سیاستهایی است که توسط افراد ماهر اجرا شده و از سوی مدیریت به دقت کنترل شود. حتی مدیریت توانا نیز ممکن است در انجام وظایف خود قصور کنند. بنابراین وجود موثر مدیریت ریسک در شرکتهای بیمه الزامی می باشد. شرکتهای

بیمه می بایست ابزار موثر کنترل و نظارت را در ارتباط با شناسایی و کنترل ریسکهای مختلف در اختیار داشته باشند.

۳-۳-۳ ترویج حس رقابت منوط به حفظ موارد ضروری

اصلاحات مربوط به اقتصاد بازار، به خصوص روشهای رقابت و آزادسازی، باعث ترویج کارآفرینی، حس مسئولیت پذیری، بهبود تخصیص منابع، افزایش کفایت و ایجاد تعامل بهینه بین عرضه و تقاضا، ارائه خدمات بهتر با قیمت مناسب تر خواهد شد. نهادهای ناظر می بایست با حذف موانع غیر ضروری به شرکتهای بیمه اجازه دهند تا در بازارهای بیمه به رقابت سالم پردازند. به خصوص، تاسیس شرکتهای بیمه خارجی می بایست بر اساس شرایط خاص و بدون وجود قوانین تبعیض آمیز صورت پذیرد.

۳,۴ شرایط نظارت

به دلیل وجود ریسک بسیار در محیط کسب و کار بیمه و به خصوص بازارهای نوپا و تجربه کم موجود در اینگونه بازارها، لازم است تا مقررات نظارتی خاصی در این رابطه وجود داشته باشد.

۳-۴-۱ ارائه مجوز و تغییرات در کنترل

به منظور شروع کسب و کار بیمه و تاسیس شرکت بیمه لازم است تا شرایطی نظیر میزان معینی سرمایه، تجارب خاص، شایسته سالاری مدیریتی و استراتژی تفصیلی وجود داشته باشد. به همین دلیل در اغلب کشورها، الزاماتی وجود دارد که افراد متقاضی تاسیس شرکت بیمه می بایست آنها را برای دریافت مجوز انجام دهند. نظارت کیفی بر ارائه مجوز بهترین روش در جلوگیری از ورود شرکتهای نامناسب بیمه به بازار می باشد. به بیان دیگر، وجود روشهای بازدارنده به مراتب بهتر از ایجاد روشهایی برای مواجهه با مشکلات شرکتهای بیمه می باشد.

در بازارهای نوپا، آسان گیری در امر نظارت باعث ورود شرکتهای ضعیف به بازار و متعاقب آن رویارویی این شرکتهای با مشکلات مالی می شود. بنابراین، وجود معیارهای سختگیرانه در ارائه مجوز به شرکتهای بیمه، امری کاملاً ضروری است. بررسی ماهیت و کفایت منابع مالی شرکتهای بیمه از طریق تجزیه و تحلیل برنامه کسب و کار و الزاماتی همچون وجود حداقل موجودی و ذخیره مالی، دارای اهمیت بسیار می باشد. نهاد ناظر همچنین می بایست شایستگی صاحبان، مدیران و مدیران ارشد را بررسی نماید. تغییرات در کنترل شرکت نیز می بایست حتماً به اطلاع نهاد ناظر برسد. تامین هزینه های ریسک که شرکت بیمه متقبل پرداخت آن شده است، می بایست معین شوند. ریسکهای بیمه عمر و غیر عمر می بایست از یکدیگر مجزا شوند. شرکتهای اتکایی و شرکتهای بیمه مستقیم می بایست در بازارهای نوپا از یکدیگر جدا شوند.

الف. نظارت در محل

نهادهای ناظر می بایست به صورت پیوسته بر جوانب مختلف شرکت مانند جنبه های مالی، فنی و حتی معنوی آن نظارت داشته باشند. بعلاوه می بایست از انجام مقررات بیمه ای توسط شرکتهای بیمه اطمینان حاصل نمایند. به خصوص نهاد های ناظر می بایست:

- تعهدات قراردادی بیمه گران را در قبال بیمه شدگان بررسی نمایند؛ و
 - در تمام مدت وضعیت مالی شرکت و توانایی آن در پرداخت بدهی های خود را مد نظر قرار دهند.
- برای دستیابی و درک توانایی شرکت در پرداخت بدهی های خود، نهادهای ناظر می بایست نه تنها وضعیت کنونی، بلکه اهداف آتی مالی شرکت را نیز بررسی نمایند.
- نظارت در محل یکی از راههایی است که علاوه بر دستیابی نهاد ناظر به مسئله فوق، باعث کسب اطلاعات بیشتر و ارزیابی عملکرد شرکت نیز می شود. نظارت در محل و نیز نظارت غیر محلی می بایست توسط یک فرد یا گروه انجام پذیرد. نظارت در محل می بایست تمامی مواردی را که ممکن است در آینده بر وضعیت مالی شرکت لطمه وارد سازد، مد نظر قرار دهد. نظارت می بایست میزان مهارت و شایستگی مدیران، کنترل داخلی، نحوه انتخاب ریسک، سیستم نرخ گذاری حق بیمه ها، شبکه فروش و سایر موارد را در بر گیرد.
- ب. عدم توجه به برخی مسؤلیتهای، به خصوص تبصره های فنی، باعث بروز مشکلات مالی در شرکتهای بیمه خواهد شد. بنابراین، وجود تبصره های فنی و نیز اعمال نظارت بر آنها بسیار حیاتی و به نفع بیمه گذاران می باشد.

عدم وجود تبصره های فنی مناسب، ناشی از نبود ضوابط قانونی در مورد تبصره های فنی، نبود اطلاعات تاریخی، نبود شرایط ثابت اقتصادی و نرخ بالای تورم، نرخ نامناسب حق بیمه و نبود افراد متخصص به عنوان اکچوئر و حسابرس می باشد.

بنابراین، معرفی و ایجاد ضوابط و معیارهای مقرراتی و نظارتی فنی، از مهمترین اقدامات نهادهای ناظر می باشد. نهادهای ناظر می بایست استانداردهایی را در مورد مسؤلیت شرکتهای بیمه تدوین نمایند. نهادهای ناظر می بایست ضمن تدوین استانداردها موارد زیر را مورد توجه قرار دهند:

- تعیین مواردی که شامل مسؤلیتهای شرکت می شود. خسارات پرداخت نشده، خسارات گزارش نشده، میزان مبالغ متعلق به دیگران، میزان مبالغی که در مورد آنها اختلاف نظر وجود دارد، حق بیمه های از پیش دریافت شده و تبصره های مربوط به واحدهای فنی از آن جمله اند.
- استانداردهای فنی و مسؤلیتهای بیمه نامه؛
- مجموع هزینه های اتکایی شرکت

علاوه بر موارد فوق، وجود متخصصان فنی در سازمانهای ناظر و شرکتهای بیمه بسیار مفید بوده و پیشنهاد تشکیل آنها تاکید می شود. داده ها و اطلاعات می بایست به نحوی باشند که ارزیابی کفایت تبصره های فنی را تسهیل نمایند. نرخ حق بیمه فنی می بایست مطابق با شرایط اقتصادی تعیین شوند. نهاد ناظر می بایست بر میزان حق بیمه ها کنترل و نظارت داشته باشد تا در بازار رقابتی، محصولات با نرخ کمتر از استاندارد عرضه نشوند. لازم است تا افرادی متخصص بیشتری در زمینه اکچوئری و حسابرسی آموزش ببینند.

ج. دارایی ها

تبصره های فنی می بایست همواره توسط میزان معینی دارایی متعلق به شرکت بیمه، حمایت شده و تضمین شوند. بیمه گذاران در صورت بروز خسارت در زمان انحلال شرکت می بایست بر داراییهای خاص شرکت ادعا نمایند. به منظور اطمینان بخشی به بیمه گذاران، شرکتهای بیمه می بایست کفایت و تنوع سرمایه گذاری خود را تضمین نمایند.

بازارهای نوپا معمولاً از مقدار کم فرصتهای سرمایه گذاری، دگرگونی بسیار در بازارهای سرمایه، مدیریت سرمایه گذاری محدود و ضوابط ارزیابی نامناسب رنج می برند. اطلاعات بازارهای مالی معمولاً غیر شفاف بوده و ساز و کار نظام سهامداری بسیار ضعیف می باشد همچنین رقابت محدود و اوضاع تاریخی باعث تاخیر در مدیریت ریسکهای اساسی شده و متعاقب آن نهادهای ناظر را ملزم می دارد تا توجه بیشتری به روند ارزیابی و مدیریت ریسک شرکتهای بیمه داشته باشند.

قوانین سرمایه گذاری می بایست به گونه ای تدوین شوند که واقعیتهای بازار نیز در نظر گرفته شوند. نهادهای ناظر می بایست استانداردهایی را با توجه به دارایی های شرکتهای بیمه تدوین نمایند. این استانداردها می بایست موارد زیر را مورد نظر قرار دهند:

- تنوع از لحاظ نوع
- وجود هرگونه محدودیت و موانع در ابزارهای سرمایه گذاری، دارایی ها و مطالبات
- اصول ارزیابی دارایی ها شامل موارد ذکر شده در گزارشات مالی
- روش حفظ دارایی ها
- میزان نقدینگی

بعلاوه، ارزش دارایی های پشتیبان تبصره های فنی و الزامات مزر ورشکستگی را می توان در مقررات بیمه ای ذکر نمود. همچنین می توان برای ارزش گذاری بر املاک و مستغلات مربوط به شرکت، از افراد متخصص بهره جست.

مقررات سرمایه گذاری بیمه می بایست با مقررات سایر بخشهای مالی هماهنگی داشته باشد تا رقابت در بازار حفظ شده و بخش مالی پیشرفت نماید.

بازارهای نوپا قوانین بسیار سختی را برای سرمایه گذارهای خارجی مورد توجه قرار می دهند. این مسئله برای کشورهای دارای محدودیت برای حفظ ارزش پذیرفتنی است. همچنین پیروی از اصول مقایسه ارزش برای کسب اطمینان از حمایت از ریسک نرخ مبادله شده توصیه می شود. از طرف دیگر، سرمایه گذاری خارجی، دسترسی به پورتفوی متنوع و ابزار سرمایه گذاری بلند مدت که در بازارهای نوپا نایاب است، را آسان می کند. با وجود اینکه سرمایه گذاری داخلی وضع مالی داخلی را بهبود می بخشد، سرمایه گذاری خارجی باعث کاهش ریسک مربوط به نرخ تورم می شود و سیاست سرمایه گذاری خارجی به تدریج و با معرفی مقررات خاص آزاد خواهد شد.

د. کفایت مالی

نهادهای ناظر می بایست برای ارائه مجوز و نیز نظارت معمول خود، توجه خاصی به کفایت مالی شرکت‌های بیمه داشته باشند. پایه های مالی، یا همان توانایی شرکت در پرداخت بدهی ها، به معنای وجود منابع مالی برای مقابله با شرایط ناگهانی و وخیم مالی مانند اقامه دعوی، هزینه های ناگهانی و غیره می باشند. بعلاوه باعث اطلاع ناظران از وضعیت مالی شرکت شده و به آنها کمک می کند تا در زمان لازم به نفع بیمه گذاران اقدامات مقتضی را انجام دهند. الزامات مربوط به مسائل مالی شرکت می بایست به وضوح ذکر شده و موارد زیر را مد نظر قرار دهد:

- حداقل میزان سرمایه موجود (این میزان مربوط به شعبات داخلی شرکت‌های خارجی می باشد).
- الزامات کفایت مالی می بایست نمایانگر اندازه شرکت بیمه و ریسک‌های کسب و کار آن باشند؛
- روند ارزش گذاری بر سرمایه ها می بایست الزامات ارزش گذاری بر دارایی ها و مسئولیتها را منعکس سازد.

پایه های مالی تنها ابزار اندازه گیری و کنترل توانایی شرکت در پرداخت بدهی های خود می باشد. نباید از جانب مدیریت یا ناظران به عنوان مدیریت دارایی نهایی یا شاخص آسیب ناپذیر موارد مالی شرکت محسوب شود.

ه. بیمه اتکایی

وجود بخش اتکایی موثر، به شرکت بیمه در تقسیم ریسک و حفظ ثبات در آن کمک شایانی می کند. در بازارهای نوپا، بسیاری از شرکت‌های بیمه در تلاشند تا پایه های مالی و سرمایه ای خود را افزایش داده و متعاقب آن به شرایط مالی با ثبات دست یابند. بنابراین پایه های استوار مالی بخش اتکایی می تواند برای اینگونه شرکتها بسیار مفید باشد. همچنین کیفیت بالای بخش اتکایی، به شرکت‌های بیمه مستقیم اطلاعات فنی ضروری را در مورد بیمه و بیمه اتکایی ارائه می دهد. با این وجود، در بازارهای نوپا، بیمه های اتکایی فعالیتی جدید برای شرکت‌های بیمه به شمار می آیند و این امر باعث بی ثباتی در قراردادهای و معاملات اتکایی

و نیز عدم ثبات در پایه های مالی اتکایی خواهد بود. در برخی موارد، شرکتهای بیمه از بخش اتکایی تنها به عنوان وسیله ای برای انتقال پول به خارج استفاده می کنند.

به همین دلیل، لازم است تا معاملات اتکایی در بازارهای نوپا به دقت کنترل شوند. نهاد ناظر می بایست ساز و کار بخش اتکایی را به دقت بررسی کرده و میزان اطمینان به این بخش را مشخص نماید. از شرکتهای بیمه انتظار می رود تا موقعیت مالی بخش اتکایی خود را ارزیابی نمایند تا سطح توانایی این بخش مشخص شود. لازم است تا روشی برای جمع آوری و کنترل اطلاعات مربوط به شرکتهای بیمه اتکایی ایجاد شود. همکاری بین المللی در بیمه های اتکایی دارای اهمیت بسیار می باشد و جمع آوری اطلاعات در این خصوص بسیار مفید می باشد.

از دخالت و نظارت نهاد ناظر بر بیمه های اتکایی نمی بایست جلوگیری شود. تنها از طریق دسترسی آزاد به بازار بین المللی بزرگتر اتکایی، شرکتهای واگذاری و قبولی اتکایی می توانند از واگذاری و قبول محصولات مناسب در بازار رقابتی با قیمت قابل قبول اطمینان حاصل نمایند. لازم است تا از واگذاری اجباری ریسک به شرکتهای بیمه اتکایی داخلی، بازار داخلی یا وجود نظام مالیاتی تبعیض آمیز برای شرکتهای بیمه اتکایی خارجی، جلوگیری نمود.

و. کنترل محصولات و میزان تعرفه

نرخ محصولات بیمه ای می بایست مناسب و عادلانه باشد. در بازارهای نوپا عدم وجود تجربه در مدیریت شرکتهای بیمه و کمبود اطلاعات اساسی آماری مانند شدت خسارات، تعیین نرخ مناسب را برای ریسکهای واقعی با مشکل روبرو می سازد. تعداد بیمه گذارانی که به دلیل ورشکستگی شرکتهای بیمه در اثر تعیین نرخ پایین متضرر شده اند، بسیار زیاد می باشد. ناهمگونی اطلاعات بین بیمه گران و بیمه گذاران در بازارهای نوپا به دلیل عدم شفاف سازی اطلاعات محصولات و شرکتهای، به مراتب بیشتر است. برای شرکتهای محتاط، رقابت با شرکتهایی که به منظور در دست گرفتن بازار نرخ کمتری را ارائه می کنند، بسیار دشوار است. بنابراین، شاید در بازارهای نوپا دریافت تاییدیه نرخهای حق بیمه از نهاد ناظر مفید باشد.

یکی از روشهای دیگر، بررسی محصولات بیمه ای توسط نهاد ناظر است؛ بنابراین شرکتهای محتاط از شرایط نامناسب بیمه نامه ها متضرر نخواهند شد.

مقررات تعرفه و محصولات می بایست متناسب با شرایط بازار هر کشور تنظیم شده و در مراحل جلوتر و بر اساس شرایط و توسعه بازار، مجددا ارزیابی شود.

ز. کارگزاران

کارگزاران نقش کلیدی در جلب مشتری در بازار و انتخاب مناسب ترین محصولات از بین دامنه گسترده محصولات را ایفا می کنند. اهمیت کارگزاران تحت کنترل مخصوصا در بازارهای نوپا که معمولا سوء استفاده

در شبکه توزیع آنها مشاهده شده و متعاقب آن مشکلات مهمی را برای بیمه گذاران به وجود می آورد، بسیار روشن است. معمولاً قوانین بیمه ای بین بروکرها که با چند شرکت بیمه همکاری کرده و مشتریان را به آنها معرفی می نمایند و نمایندگان یا فروشندگان مستقیم محصولات بیمه ای تفاوت‌هایی قائل است. مقررات مربوط به کارگزاران می بایست به صورت روشن جوانب کسب و کار، حقوق و مسئولیت‌های واسطه ها را بیان نماید.

نظارت بر فعالیت کارگزاران دارای موارد تکمیلی و فرعی نیز می باشد. این موارد را می توان بواسطه نهادهای ناظر یا سازمانهای مستقل دیگری انجام داد.

کارگزاران بیمه می بایست قبل از شروع فعالیت خود، ثبت شده یا مجوز قانونی دریافت دارند. همچنین می بایست دانش حرفه ای در ارتباط با مسائل عمومی، تجاری و تخصصی و نیز توانایی جلب اطمینان مشتریان را در اختیار داشته باشند. کارگزاران بیمه در مقابل مشتریان خود مسئولند بنابراین لازم است تا ضمانتنامه های مالی یا مسئولیت‌های حرفه ای بیمه و یا هر دو مورد را در اختیار داشته باشند تا از بیمه گذاران حمایت کرده و سیستم واسطه ای مناسبی را ایجاد نمایند. کارگزاران بیمه می بایست وضعیت خود را برای مشتریان شرح داده و اطلاعات لازم و مربوط به شرکت بیمه و محصولات بیمه ای را در اختیار بیمه گذاران قرار دهند.

ح. بیمه اجباری

بیمه اجباری ممکن است به دلیل حمایت های اجتماعی تنظیم شده و در مناطقی که پوشش های ریسک اساسی بوده و به صورت غیر اجباری صورت نمی گیرد، اجرا شود. پرداخت‌های حق بیمه می بایست به صورت منصفانه از گروه‌های بیمه گذار دریافت شود. بیمه اجباری مخصوصاً برای بیمه های شخص ثالث اتومبیل پیشنهاد می شود. در بسیاری از بازارهای نوپا، بیمه اجباری شخص ثالث علی‌رغم وجود تصادفات بسیار و عدم پرداخت عادلانه جبران خسارت به حادثه دیدگان، وجود ندارد.

به منظور ایجاد سیستم بیمه های اجباری، وجود سیستم کنترل برای اطمینان از دارا بودن طرفین از پوشش مورد نظر، الزامی است. به همین منظور، لازم است تا سیستم جریمه برای افراد متخلف لحاظ شود. همچنین می توان در صورت عدم وجود پوشش، سیستم صندوق ضمانت را برای جبران خسارات به قربانیان تاسیس نمود. تعرفه بیمه اجباری می بایست بر اساس اطلاعات آماری تعیین شود. صادرکنندگان بیمه اجباری نمی بایست به شرکتهای بیمه خاصی محدود شوند.

الف. روند پرداخت خسارت

حتی در بازارهای بیمه کنترل شده، ممکن است با شرکتهای بیمه ای روبرو شویم که به دلیل عدم توانای در پرداخت بدهی خود با مشکلات مالی مواجه شوند. به همین دلیل، لازم است تا سیاست های دسته بندی شده ای برای اجرای فعالیت صحیح و انجام اقدامات لازم در زمان ورشکستگی شرکت بیمه وجود داشته باشند. بنابراین وجود دستورالعمل مشخص در این خصوص در مقررات بیمه ای الزامی است؛ همچنین بیان مواردی مربوط به مدیریت شرکتهای دارای بحران مالی خالی از لطف نمی باشد. این موارد می تواند شامل استانداردهای کاربردی در زمان عدم توانایی شرکت در پرداخت بدهی، اصول سازماندهی مجدد شرکت و تامین موارد مالی، وجود ضوابط احیاء، ابطال مجوز، شرایط انتقال پورتنفوی حق بیمه ها به شرکت بیمه مناسب دیگر و نقش مدیر تصفیه و ارزیابی میزان خسارت بیمه گذاران باشد. به دلیل احتمال وجود تاخیر بسیار در رسیدگی به پرداخت خسارت مشتریان، لازم است تا روندی مشخص برای انجام این کار تعیین شود تا بتوان در زمان مناسب اقدامات لازم و صحیح را انجام داد. نظارت مستمر در محل یا خارج از محل برای جلوگیری از بروز مشکلات مالی بسیار مفید و دارای نقش کلیدی می باشد.

با این وجود، نهادهای ناظر به وجود اختیارات کافی برای برخورد با مشکلات و رفع آنها را در بازارهای بیمه نیاز دارند.

ب. طراحی و اجرای اقدامات ایمنی

حمایت از بیمه گذاران و هزینه بالای احتمال ورشکستگی سیستم بیمه، از دلایل اصلی تاسیس صندوق های ضمانت (اقدامات ایمنی) در بسیاری از کشورها می باشد. در شرایط خاص و به خصوص در صورت وجود شرکتهای بیمه با ریسک بسیار، لازم است تا در مورد ایجاد صندوق های ضمانت تدابیری اندیشه شود. با این وجود، این اقدامات باعث بروز خطرات رفتاری خواهد شد زیرا شرکتهای بیمه اطلاع دارند که در صورت بروز مشکلات مالی، خسارت بیمه گذاران به نحوی پرداخت خواهد شد و بنابراین ممکن است عمدا تخلفاتی از جانب آنها صورت پذیرد. در نتیجه لازم است تا برای جلوگیری از سوء استفاده شرکتهای بیمه، اقدامات و قوانینی تدوین شوند که راهی برای انجام فعالیتهای غیرقانونی آنها وجود نداشته باشد.

۴. توسعه ضوابط ضروری برای بازارهای نوپا

۴,۱ اجرای اصول و استانداردها در بازارهای نوپا

۴-۱-۱ آموزش و برگزاری سمینار

تاثیر نظارت نهاد ناظر به منابع انسانی و اداره آن بستگی دارد. بنابراین تعدیل تعداد افراد ناکارآمد، توسعه استراتژی ها و طرح های آموزشی و تربیتی ناظران بسیار حائز اهمیت می باشد. کلاسهای آموزشی ناظران می بایست شامل دروس تئوری و عملی و مرتبط با مسائل قانونی و نظارتی باشد. برگزاری دوره های آموزشی می بایست به صورت مداوم با برنامه ای منظم صورت گیرد. برای برگزاری دوره های آموزشی می توان از متخصصان کشورهای پیشرو در صنعت بیمه و امر نظارت بیمه ای کمک گرفت.

موضوعات مرتبط با بازارهای بیمه ای نوپا شامل موارد زیر می باشند:

- سازماندهی تربیت ناظران بر اساس منطقه جغرافیایی (آفریقا، آمریکای مرکزی و جنوبی، آسیا، کشورهای اروپای شرقی)؛

- سرفصلهای آموزشی مربوط به ارائه مجوز، کنترل و نظارت، سرمایه گذاری و توانایی شرکتهای بیمه در پرداخت بدهی^۱؛

- برخی دوره های آموزشی را می توان با همکاری سازمانها و نهادهای بین المللی انجام داد؛

لازم به توجه است ضمن برگزاری دوره های آموزشی، آشنایی افراد با ماموریتهای شرکتهای بیمه در بازارهای نوپا ضروری است.

1- solvency